

คำวินิจฉัยของ นายมงคล สระแก้ว ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๕๑/๒๕๕๕

วันที่ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้สั่งยุบพรรคไทยรวมพลัง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องลงวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๕๕ ว่า ได้รับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคไทยรวมพลังเป็นพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๔ ซึ่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดให้ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนพรรคการเมืองประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา เมื่อครบกำหนดเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันตามที่กฎหมายกำหนดคือวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕ แล้ว พรรคไทยรวมพลังมีสมาชิกไม่ครบถ้วนรวมทั้งไม่สามารถจัดตั้งสาขาพรรคการเมืองตามที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ กำหนดไว้ มีเหตุที่จะยุบพรรคไทยรวมพลังตามมาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งยุบพรรคไทยรวมพลังตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง

พลเรือโท นิทัศน์ เพชรน้อย หัวหน้าพรรคไทยรวมพลัง ยื่นหนังสือชี้แจงลงวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๕ ว่า ไม่ปฏิเสธข้อกล่าวหา ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยชี้ขาดยุบพรรคไทยรวมพลังตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖๕ ด้วยความยุติธรรม

พิเคราะห์แล้ว พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๒๕ บัญญัติว่า “ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนรับจดแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมือง พรรคการเมืองต้องดำเนินการให้มีสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ซึ่งอย่างน้อยต้องประกอบด้วยสมาชิกซึ่งมีที่อยู่ในแต่ละภาคตามบัญชีรายชื่อภาคและจังหวัดที่นายทะเบียนประกาศกำหนดและมีสาขาพรรคการเมืองอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขา”

และมาตรา ๖๕ บัญญัติว่า “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง
- (๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน
- (๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕
- (๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง
- (๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๘ มาตรา ๓๕ หรือ

มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

ประเด็นแรกมีว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้หรือไม่ เห็นว่า ศาลรัฐธรรมนูญ ได้มีคำวินิจฉัยที่ ๖/๒๕๕๑ ลงวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๑ ว่า ศาลรัฐธรรมนูญมีอำนาจพิจารณา วินิจฉัยคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ กรณีขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามมาตรา ๖๕ วรรคสอง ได้ ศาลรัฐธรรมนูญจึงมีอำนาจพิจารณาวินิจฉัยเรื่องนี้

ส่วนประเด็นเรื่องยุบพรรคไทยรวมพลังนั้น เห็นว่า เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕ พรรคไทยรวมพลังได้มีหนังสือแจ้งการจัดตั้งสาขาพรรคไทยรวมพลัง จำนวน ๔ สาขา และส่งทะเบียนสมาชิกพรรค ๕,๖๗๕ คน ต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง ได้ตรวจสอบเอกสารหลักฐานเกี่ยวกับการจัดตั้งสาขาพรรคเห็นว่ายังไม่ครบถ้วนถูกต้อง จึงแจ้งให้หัวหน้าพรรคไทยรวมพลังส่งหลักฐานไปให้ตรวจสอบ แต่หัวหน้าพรรคไทยรวมพลังไม่สามารถส่งสำเนาใบสมัครเป็นสมาชิกพรรค และไม่ส่งรายงานการประชุมคณะกรรมการบริหารพรรคในคราวประชุมที่มีมติให้รับสมาชิกพรรค และหัวหน้าพรรคไทยรวมพลังมีหนังสือลงวันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๕ ชี้แจงต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่า กรรมการบริหารพรรคบางส่วนมีความขัดแย้งกัน ไม่ให้ความร่วมมือเท่าที่ควร และการดำเนินการด้านเอกสารบางส่วนเกี่ยวกับการรับสมาชิกและการจัดตั้งสาขาพรรคมีอาจทำได้ทันตามกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงไม่รับรองการจัดตั้งสาขาพรรคไทยรวมพลังทั้ง ๔ สาขา และมีผลว่าพรรคไทยรวมพลังไม่ดำเนินการให้มีสมาชิกพรรคตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป ประกอบกับ

หัวหน้าพรรคไทยรวมพลังได้ให้การต่อศาลรัฐธรรมนูญ ไม่ปฏิเสธข้อกล่าวหาตามคำร้อง จึงฟังได้ว่า พรรคไทยรวมพลังไม่อาจหาสมาชิกตั้งแต่ห้าพันคนขึ้นไป และไม่สามารถตั้งสาขาพรรคอย่างน้อยภาคละหนึ่งสาขาภายในเวลาหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่นายทะเบียนพรรคการเมืองรับจดทะเบียนการเลือกตั้ง พรรคไทยรวมพลัง และนายทะเบียนพรรคการเมืองได้ยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียนพรรคการเมือง จึงมีเหตุตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) เกิดขึ้นกับพรรคไทยรวมพลัง ตามคำร้องของนายทะเบียนพรรคการเมืองที่จะสั่งยุบพรรคการเมืองดังกล่าวได้

อาศัยเหตุดังกล่าวจึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคไทยรวมพลัง

นายมงคล สระแก้ว
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ